

מסורת הש"ס

(א) קדושין נטו. (ב) (ג) (ד) קרימות כד. (ו)וע' מוס' מנחות נח: ד"ה וליכא דלמרי כתבו דזה מסוגיות הסוכות). (ז) נכתב' אגון (ד) וע' רש"י שנת קכ: ד"ה שופתא ובעז' כח: ד"ה שופתא). (ה) וע' רש"י צ"ח (ס: ד"ה קופינא). (ז) בדפוס' מוספין, וע' רש"י, (ז) (ו)וע"ע מוס' צ"ב קלח. ד"ה כאן נלוות כ"ו גס סוף דבריהם). (ח) כן הוא בתוס' ר"ד לפנינו וכן הוא בדבריו גרסא בדבריות,

הגהות הב"ח

(א) בשנה צ"ד במקום אחר: (ב) גמ' מבוטלת היא מיטלטל:

לעזי רש"י

פורשו"ר. מעד.

מוסף רש"י

שופתא. ג'סן אחיה (ע"ז כח:).

הדרן ע"ך כל הגמ' והגיע בשליח. רבותא אשמועינן אע"פ שלא ילא אחריו לשם קן. אלא שפגע ונאמר לו הרי צטל, ולא אמרין לצערי בעלמא קא מסין (קדושין טו). בראשונה היה עושה ב"ד כו'. ולא היה מודיע לה (יבמות צ). מקבל מוחבב. עטר מתנת קרקע, שאמר. המקבל לאחר שגט שטר המתנה ליד. ה"ג מיטלטל מבוטלת אי אפשי בה לא אמר כלום, בטלה היא אינה מתנה דבריו קיימין, ה"ג לה כהנאל נטו, וטעמא מפרש התם מוטלטל מבוטלת אי אפשי בה להבא משמע והא ככר קבלה, לפיקר לא אמר כלום, ואם יש עליו צעל חוב גובה אותה היינו (בדירות כד).

פסקי ר"ד

השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל קדם אצל אשתו או ששלח אצלה [שליח] ואמר לה גט ששלחתיו לך בטל הוא הרי זה בטל אם משיגיע גט לידה אינו יכול לבטלו: ת"ד בטל הוא אי אפשי בו דבריו קיימין. פי' משממע לשונות אלו לשון ביטול. פסול הוא אינו גט לא אמר כלום פי' משממע שמוציא עליו לעו שהוא גט פסול והרי אנו רואים שהוא כשר מ"ה לא אמר כלום אבל אם אמר פסול יהיה לא יהיה גט הרי הכי נמי דהוי לשון ביטול והגט בטל:

שופתא. (ז' בית יד: **קופינא**. (ס) חור שצראש המרא שקורין פשו"ר ועל

שם שדחוק בין שני כזי הסור קרי ליה בין אחים שמדונקין: **סינתא בדפנא**. **יתד שצדופן**: **רפיא**. שמתייבש מחמת החום ורפה: **קניא כנופתא**. קנה הארוג ככפיפה: **רפיא**. כמו יפריא:

הדרן עלך כל הגמ'

השולח. **והגיע**. והשיג: **אינו יכול** **לצטלו**. בגמרא

פריך פשיטא: **נראשונה**. לא היה מצטלו בפני השליח ולא בפני האשה אלא במקום שהיה עומד היה מצטלו בפני שלשה: **מפני סיקון העולם**. שהשליח שאינו יודע בדבר מוליכו לה והיא ניסת צו: **גב' הגיעו**. הוי משמע שרדף אחריו והשיגו: **ואפילו ממינא**. שנשתתה שליח דצדק והיה לו לזה דרך לשם ורחאו ואפ"ה צטל: **ולא אמרין**. אין בדעתו לצטלו אלא לצעורה בעלמא חדש או חדשים שאם היה בדעתו לצטלו היה רודף אחריו לצטול: **שניתוסא דקמא**. דאמרין ליה לא עדיפת מיניה: **איסור הוא דלא טרע**. כי בטליה הוא בעצמו צטל וליכא למימר לצעורה מיכיון דלא הוה מטרע נפשיה משום לצערה: **אצל שליח**. כי שלח שליח לצטל אמרין לצעורה מיכיון ומשום טירחא דשליח אחרון לא איכפת ליה: **צטל הוא**. משממע צטל יהא וכן אי אפשי צו: **פסול הוא**. לא משמע דליהו מצטל ליה אלא מוציא עליו שם פסול והא ליכא: **לא אמר כלום**. וזכה בה על כרחו ואם יש לו צעל חוב גובה אותה וצטלו לפי שכל הלשונות הללו לשון עמיד הן והואיל וקבלה אינו יכול לחזור צו: **צטלה היא**. משממע צטלה היתה מקודם שקיבלתי הודאת צעל דין כמאה עדים דמי והרי אומר שלא זכה בה וחוזרת לנותן והכי נמי תניא לקמן צבירקין (דף מ:) כתבתי ונתתי שדה פלונית לפלוני והוא אומר לא כתב ונתן לי הודאת צעל דין כמאה עדים והאי נמי דאמר צטלה היתה מקודם לכן נאמן: שתי

מתנה דבריו קיימין אלמא

כל הגמ' פרק שלישי גימין

ל.ב.

השולח. גט שנתתי לך **בטל הוא**. (א) לרצי דאמר¹ צטלו² מצטול נקט הגיע בשליח אורחא דמלתא דלא מותר לצטלו ורגיל הוא לצטלו אצל בפני צ"ד שלא בפני השליח אסור לצטלו מדבצנן משום תקנת ר"ג ועוד נקט הגיע בשליח דהשתא אין לרין

צית דין אי נמי היא גופה אחא לאשמועי' דלא אמרין לצעורה קא מיכיון דאמרין בגמרא ולא לומר דדוקא כזי האי גוונא צטל: **ולא אמרין לצעורה קא מיכוין**. וא"ת פשיטא שהוא צטל היאך היה לנו לומר שאינו צטל והוא עומד וזווח³ וי"ל דהוה אמנא כיון שאינו מציא עדים על כך אי"כ אינו רואה לצטלו אי"נ⁴ הוה מיישין להחמיר⁵ משום דלמא לצעורה קא מיכיון קמ"ל

דלא מיישינן: **איידו דלא טרע אדעתא לצעורה**. משמע דקידס אצל אשתו לא הוי ממילא אלא צטירחא⁶ ומימה דלמאי לא נקט רבותא טפי נודמן אצל אשתו ממילא או שולחו דלא אמרין לצעורה קא מיכיון דתימה הוה לומר שאו אין מועיל ציטול⁷: **מהו דתימא איגלאי מילתא למפרע דבטולי בטליה** קמ"ל. ורבה דאמר לקמן (דף לה.) דגלוי דעתא צגיטא מלתא היא היינו שנודע⁸ קודם שהגיע גט לידה אצל אם לא נודע אותו גילוי דעתא עד אחר שהגיע לידה לאו כלום הוא כגון דהוה רהיט צתר שליח לצטוליה וסבר שליח דהא דרהיט צתריה דבעי למימר אשור הו צל דלאמר לקמן (סז) וכי מצטל ליה אחר שגט לידה לפי שסבור שעדיין הוא ציד השליח ולא צא לידה אגלאי מילתא למפרע דלצטולי הוה רהיט קמ"ל מתני' דלאו כלום הוא וטעמא משום דצאותה שעה שהוא רץ לא נודע דעתו לא לשליח ולא לאשה ולא לצ"ד והוו להו דברים שצלב דליין דברים אע"פ שנאמן לומר כך היה צליץ ואף ע"ג דבעלמא גצי ההוא דציין אדעתא למיסק לארץ ישראל (קדושין דף מט:) צדין הוא דלא הוו דברים כיון שלא חשש לפרש⁹ ר"ה רואה הוא שיתקיים הדבר צכל ענין אצל כאן עושה כל מה שיכול לעשות¹⁰ מ"מ עשאום כדברים שצלב ואין להקשות

דמי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גט ומדבצנן הוה גט דכיון שקלת דומה לדברים שצלב לא חשיבא עקירת דבר מן התורה ועדיפא מינה אמרין צצטול שלא צצ"ד צלא ידיעת שליח ואשה דמשמע פשט הלכה דלא הוי צטול וצ"ע כי שמה צטול שלא צצ"ד אינו מועיל להקל אצל יועיל להחמיר ועוד נראה לר"י כי דברים שצלב אינן דברים אפי' היכא דקי"ל שנאנס מלפרשם כמו שרואה להוציא צפ"צ דקדושין (דף ג.) דדברים שצלב אינן דברים¹¹ וכופין אותו עד שיאמר רואה אני דגט ודכפרה¹² ולא מהני דברים שצלב להיות דברים אלא היכא שצלא גילוי דעתו יש לנו לדעת דעתו מעצמו: **והאמר רבה בר איבו א"ר ששת ואמרי לה רבה בר אבוה ר"ה ששת ואמרי לה רבה בר אבוה** כו'. ול"ג רבה צר אבוה א"ר ששת דרבה צר אבוה היה רצו של רצ נחמן ורצ נחמן חצירו של רצ ששת: **מבבולת היא תיבבאל אי אפשי בה לא אמר בא"ם**. תימה דצפרק צתרא דכריתות (דף כד.) גרסי' איפכא מבוטלת היא מיצטל אי אפשי בה דצרו קיימים צטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום¹³ ואי אפשר למיגרס התם כדהכא דהתם פריך מינה אדריש לקיש דאמר הנותן מתנה לחצרו ואמר לה אי אפשי בה כל הקודם בה זכה ורצ ששת קאמר דאי אפשי בה דצרו קיימים מאי לאו דצרו קיימים והדריה למרה¹⁴ ומיניה לספרים¹⁵ (דגרסי התם והכא אי אפשי בה צטלה היא אינה מתנה דצרו קיימים אתי שפיר והא דלא מקשה מאי אפשי בה כמו שמקשה אצטלה¹⁶ משום שפשוט לו דהאי דדצרו קיימים צאי אפשי בה היינו משום דהוי לשון הפקר כדמתרץ בכריתות לריש לקיש ומיהו גירסא זו אינה צרוב ספרים ור"י אומר שיש ליישב כאן גירסא דכריתות ודייק דצטל מעיקרא משמע מדקתני צטלה היא אינה מתנה לא אמר כלום דאי ליצטל משמע להבא אי"כ היו דצרו קיימין והוי הפקר וכל המחזיק בה זכה אצל השתא דמעיקרא משמע הרי הוא כאומר על כל מתנות שאדם נוטן לחצרו חוכה צהן שאינן מתנות דכאן נמי זוכה צהו ולכן לא אמר כלום¹⁷ והאי דקאמר שמי לשונות משמע ולישנא דמהני צה קאמר לאו דמהני דצרו צמתנות קאמר¹⁸ אלא דמהני היינו לשון הטוב לו דטוב לו שיתצטל הגט וטוב לו שלא יתצטל המתנה והא דמשמע צריש פ' האומנים (צ"מ דף ע:) דחשיב עילוי לצעל מה שממחר הגט לחול דאמרין צשלמא אי איתמר איפכא התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הצא לי גיטי והוא

עין משפט ור מוצה

א א מ"י פ"ו מהל' גירושין הלכה טו [והלכה י"ז] סמג עשין נ טו"ט"ע אה"ע ס"י קמא ספרי נט:

ב ב מ"י שס טו"ט"ע שס ספרי ס:

ג ג מ"י שס טו"ט"ע שס ספרי ס:

ד ד מ"י שס הלכ"צ [והלכ"ג] טו"ט"ע שס ספרי ס:

ה ה מ"י פ"ד מהל' זמיה הל"א סמג עשין פז טו"ט"ע ח"מ ס"י רמא ספרי י וצה"ח וע"ש:

מוסף תוספות

א. לר"ג דאמר דאם ביטלו אינו מבוטל נידא דנקט והגיע בשליח. מוס' הרא"ש. ב. נמי מוס' הרא"ש. ג. שלא בפני השליח והאשה. רשב"א. ד. מה צריך להשמיעניו זה. מוס' הרא"ש. ה. שהוא מבטלו. מוס' הרא"ש. ו. אפי' יש עדים סד"א. מוס' הרא"ש. ז. אם נתנו לה נחוש מיהא לפוטלה מן הכהונה בנט זה וא"נ פשטה ידה וקיבלה קידושין מאחר תהא צריכה גט משני. רשב"א. ח. לילך אליה. מוס' הרא"ש. ט. דלא גרע במילא דירדה משליחותיה דשליח אע"ג דמטורח לי. י. ועי' מוס' הרא"ש וגרין שמתלמי. י'. לנו גילוי דעתו. מוס' הרא"ש. יא. שהוא היה יכול לפרשם, וכיון דלא פירשם. מוס' הרא"ש. יב. כדי לגלות דברים שבלבו וגאנס ולא היה יכול. מוס' הרא"ש. יג. אלמא אע"ג דירעי שיש בלבו דעת אחרת אין אנו הולכים אחר דברים שבלבו. מוס' הרא"ש. יד. וא"א לגרוס הכא כי התם דהא פריך אלמא בטל מעיקרא משמע, פי' ולכן בטלה היא דבריו קיימין שהרי בטלה היא קודם לכן, אבל אי גרסי' לא אמר כלום היכי דייק דמעיקרא משמע. מוס' הרא"ש. טו. כלומר, והיאך אמרת דכל המחזיק בה זכה וכו' וכיון דדייק לישנא דדבריו קיימין משמע דגבי אי אפשי בה גריס התם דבריו קיימין. רמז קרקש. טז. והו"ל למימר למימרא דבטל וא"א בה דליבטל משמע, ולא היה יכול לתרין דאי אפשי בו לשונות משמע דמתרץ על בטל הוא. וי"ל דלכן לא הקשה מאי אפשי. מוס' הרא"ש. יז. דאחר שבאתה לידו אינו נאמן לומר שלא קבלה מעיקרא כדי לזכות בה. רשב"א. יח. שיהו דבריו קיימין. מוס' הרא"ש.